

Εργαστήριο 4

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

PROLOG

Σύνταξη της Prolog

- Γεγονός (fact): Είναι η απλούστερη μορφή πρότασης

PROLOG

Σύνταξη της Prolog

- Γεγονός (fact): Είναι η απλούστερη μορφή πρότασης
- Χαρακτηριστικά Γεγονότος
  - Το γεγονός κωδικοποιεί πρωταρχικές γνώσεις γύρω από το πρόβλημα που θέλουμε να επιλύσουμε, δηλαδή τις πρωταρχικές βασικές γνώσεις, οι οποίες να αναλυθούν σε άλλες

PROLOG

Σύνταξη της Prolog

- Γεγονός (fact): Είναι η απλούστερη μορφή πρότασης
- Χαρακτηριστικά Γεγονότος
  - Το γεγονός κωδικοποιεί πρωταρχικές γνώσεις γύρω από το πρόβλημα που θέλουμε να επιλύσουμε, δηλαδή τις πρωταρχικές βασικές γνώσεις, οι οποίες να αναλυθούν σε άλλες
  - Περιγράφεται από έναν Ατομικό Τύπο

PROLOG

Σύνταξη της Prolog

- Γεγονός (fact): Είναι η απλούστερη μορφή πρότασης
- Χαρακτηριστικά Γεγονότος
  - Το γεγονός κωδικοποιεί πρωταρχικές γνώσεις γύρω από το πρόβλημα που θέλουμε να επιλύσουμε, δηλαδή τις πρωταρχικές βασικές γνώσεις, οι οποίες να αναλυθούν σε άλλες
  - Περιγράφεται από έναν Ατομικό Τύπο
  - Ο Ατομικός Τύπος αποτελείται από ένα Κατηγορημα και από έναν αριθμό ορισμάτων

PROLOG

Σύνταξη της Prolog

- Γεγονός (fact): Είναι η απλούστερη μορφή πρότασης
- Χαρακτηριστικά Γεγονότος
  - Το γεγονός κωδικοποιεί πρωταρχικές γνώσεις γύρω από το πρόβλημα που θέλουμε να επιλύσουμε, δηλαδή τις πρωταρχικές βασικές γνώσεις, οι οποίες να αναλυθούν σε άλλες
  - Περιγράφεται από έναν Ατομικό Τύπο
  - Ο Ατομικός Τύπος αποτελείται από ένα Κατηγορημα και από έναν αριθμό ορισμάτων
  - Ο αριθμός των ορισμάτων ονομάζεται τάξη του Κατηγορήματος

PROLOG

Σύνταξη της Prolog

- Γεγονός (fact): Είναι η απλούστερη μορφή πρότασης
- Χαρακτηριστικά Γεγονότος
  - Το γεγονός κωδικοποιεί πρωταρχικές γνώσεις γύρω από το πρόβλημα που θέλουμε να επιλύσουμε, δηλαδή τις πρωταρχικές βασικές γνώσεις, οι οποίες να αναλυθούν σε άλλες
  - Περιγράφεται από έναν Ατομικό Τύπο
  - Ο Ατομικός Τύπος αποτελείται από ένα Κατηγορημα και από έναν αριθμό ορισμάτων
  - Ο αριθμός των ορισμάτων ονομάζεται τάξη του Κατηγορήματος
- Παράδειγμα:
Θέλουμε να εκφράσουμε με γεγονός την πρόταση: Ο Δίας είναι πατέρας του Άρη

PROLOG

Σύνταξη της Prolog

- Γεγονός (fact): Είναι η απλούστερη μορφή πρότασης
- Χαρακτηριστικά Γεγονότος
  - Το γεγονός κωδικοποιεί πρωταρχικές γνώσεις γύρω από το πρόβλημα που θέλουμε να επιλύσουμε, δηλαδή τις πρωταρχικές βασικές γνώσεις, οι οποίες να αναλυθούν σε άλλες
  - Περιγράφεται από έναν Ατομικό Τύπο
  - Ο Ατομικός Τύπος αποτελείται από ένα Κατηγορημα και από έναν αριθμό ορισμάτων
  - Ο αριθμός των ορισμάτων ονομάζεται τάξη του Κατηγορήματος
- Παράδειγμα:
Θέλουμε να εκφράσουμε με γεγονός την πρόταση: Ο Δίας είναι πατέρας του Άρη

Γράφουμε

`einai_pateras(dias,aris)`

`einai_pateras`: Κατηγορημα

`dias` και `aris`: Ορίσματα

Το κατηγορημα είναι τάξης 2 (γιατί έχει δύο ορίσματα)

PROLOG

Απλές Προτάσεις και Ερωτήσεις της Prolog

- Οι απλές προτάσεις στην Prolog είναι γεγονότα, τα οποία δομούν την Βάση Δεδομένων του προβλήματος που θέλουμε να λύσουμε

PROLOG

Απλές Προτάσεις και Ερωτήσεις της Prolog

- Οι απλές προτάσεις στην Prolog είναι γεγονότα, τα οποία δομούν την Βάση Δεδομένων του προβλήματος που θέλουμε να λύσουμε
- Μία Βάση Δεδομένων είναι η παρακάτω

andras(dias).

andras(aris).

pateras(dias,aris).

Ερώτηση: pateras(dias,aris)

Απάντηση: yes

PROLOG

Απλές Προτάσεις και Ερωτήσεις της Prolog

- Οι απλές προτάσεις στην Prolog είναι γεγονότα, τα οποία δομούν την Βάση Δεδομένων του προβλήματος που θέλουμε να λύσουμε
- Μία Βάση Δεδομένων είναι η παρακάτω

andras(dias).

andras(aris).

pateras(dias,aris).

Ερώτηση: pateras(dias,aris)

Απάντηση: yes

- Ένας πιο ευέλικτος τρόπος να κάνουμε ερωτήσεις είναι η χρήση μεταβλητών
- Μεταβλητή: το πρώτο γράμμα είναι κεφαλαίο

andras(dias).

andras(aris).

pateras(dias,aris).

Ερώτηση: pateras(X,aris)

Απάντηση: X=dias

PROLOG

Απλές Ερωτήσεις της Prolog

Παρατηρήσεις

- Η εξαγωγή συμπεράσματος με βάση την γνώση που περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα σε Prolog γίνεται υποβάλλοντας ερωτήσεις στο πρόγραμμα αυτό

PROLOG

Απλές Ερωτήσεις της Prolog

Παρατηρήσεις

- Η εξαγωγή συμπεράσματος με βάση την γνώση που περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα σε Prolog γίνεται υποβάλλοντας ερωτήσεις στο πρόγραμμα αυτό
- Μια απλή ερώτηση περιλαμβάνει μία κλήση (call) μιας ή περισσότερων προτάσεων που υπάρχουν στο πρόγραμμα

PROLOG

Απλές Ερωτήσεις της Prolog

Παρατηρήσεις

- Η εξαγωγή συμπεράσματος με βάση την γνώση που περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα σε Prolog γίνεται υποβάλλοντας ερωτήσεις στο πρόγραμμα αυτό
- Μια απλή ερώτηση περιλαμβάνει μία κλήση (call) μιας ή περισσότερων προτάσεων που υπάρχουν στο πρόγραμμα
- Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο ατομικός τύπος μιας πρότασης περιλαμβάνει μεταβλητές γιατί η χρήση των μεταβλητών μας επιτρέπει την δημιουργία εξειδικευμένων ερωτήσεων και άρα η γνώση που παράγεται είναι πολυπλότερη που σημαίνει πιο ακριβής

PROLOG

Απλές Ερωτήσεις της Prolog

Παρατηρήσεις

- Η εξαγωγή συμπεράσματος με βάση την γνώση που περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα σε Prolog γίνεται υποβάλλοντας ερωτήσεις στο πρόγραμμα αυτό
- Μια απλή ερώτηση περιλαμβάνει μία κλήση (call) μιας ή περισσότερων προτάσεων που υπάρχουν στο πρόγραμμα
- Στις περισσότερες περιπτώσεις, ο ατομικός τύπος μιας πρότασης περιλαμβάνει μεταβλητές γιατί η χρήση των μεταβλητών μας επιτρέπει την δημιουργία εξειδικευμένων ερωτήσεων και άρα η γνώση που παράγεται είναι πολυπλότερη που σημαίνει πιο ακριβής
- Ένα πρόγραμμα σε Prolog πρέπει να δίνει όλες τις δυνατές απαντήσεις σε μία ερώτηση που τέθηκε

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog

- Οι ερωτήσεις που είδαμε μέχρι τώρα αποτελούνται από μία μόνο κλήση για αυτό και ονομάζονται απλές
- Τώρα θα ασχοληθούμε με σύνθετες ερωτήσεις, οι οποίες δημιουργούνται με την χρήση του Λογικού ΚΑΙ, Ή, ΌΧΙ
  - Λογικό ΚΑΙ: ,
  - Λογικό Ή: ;
  - Λογικό ΌΧΙ: not()

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog: Λογικό ΚΑΙ

Παράδειγμα 1

Γεγονός 1: Ο Δίας είναι πατέρας του Άρη

Γεγονός 2: Ο Άρης είναι πατέρας της Αρμονίας

Ερώτηση: Αληθεύει ότι ο Δίας είναι πατέρας του Άρη και ότι ο Άρης είναι πατέρας της Αρμονίας;

Απάντηση: Ναι.

Η παραπάνω ερώτηση είναι σύνθετη και αποτελείται από δύο τμήματα που συνδέονται με το ΚΑΙ

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog: Λογικό ΚΑΙ

Παράδειγμα 1

Γεγονός 1: Ο Δίας είναι πατέρας του Άρη

Γεγονός 2: Ο Άρης είναι πατέρας της Αρμονίας

Ερώτηση: Αληθεύει ότι ο Δίας είναι πατέρας του Άρη και ότι ο Άρης είναι πατέρας της Αρμονίας;

Απάντηση: Ναι.

Η παραπάνω ερώτηση είναι σύνθετη και αποτελείται από δύο τμήματα που συνδέονται με το ΚΑΙ

pateras(dias,aris).

pateras(aris,armonia).

Ερώτηση: pateras(dias,aris), pateras(aris,armonia).

Απάντηση: yes

Το λογικό ΚΑΙ στην Prolog συμβολίζεται με το κόμμα

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog: Λογικό ΚΑΙ

Οι χρήση μεταβλητών στις σύνθετες ερωτήσεις τις καθιστά πιο αποδοτικές στην παραγωγή συμπεράσματος και γνώσης

Παράδειγμα 2

Υπάρχει κάποιος άντρας που είναι γιος του Δία;

andras(aris).

pateras(dias, aris).

Ερώτηση: pateras(dias, X), andras(X).

Απάντηση: X=aris

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog: Λογικό ΚΑΙ

Οι χρήση μεταβλητών στις σύνθετες ερωτήσεις τις καθιστά πιο αποδοτικές στην παραγωγή συμπεράσματος και γνώσης

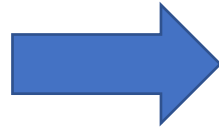
Παράδειγμα 2

Υπάρχει κάποιος άντρας που είναι γιος του Δία;

```
andras(aris).  
pateras(dias, aris).
```

Ερώτηση: `pateras(dias, X), andras(X).`

Απάντηση: `X=aris`

Στην παραπάνω ερώτηση η μεταβλητή X βρίσκεται και στα δύο συνθετικά της ερώτησης και για αυτό ονομάζεται κοινή μεταβλητή (shared variable)

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog: Λογικό ΚΑΙ

Οι χρήση μεταβλητών στις σύνθετες ερωτήσεις τις καθιστά πιο αποδοτικές στην παραγωγή συμπεράσματος και γνώσης

Παράδειγμα 2

Υπάρχει κάποιος άντρας που είναι γιος του Δία;

```
andras(aris).  
pateras(dias, aris).
```

Ερώτηση: pateras(dias, X), andras(X).

Απάντηση: X=aris

Στην παραπάνω ερώτηση η μεταβλητή X βρίσκεται και στα δύο συνθετικά της ερώτησης και για αυτό ονομάζεται κοινή μεταβλητή (shared variable)

- Η ύπαρξη μεταβλητής σε μία σύνθετη ερώτηση πυροδοτεί πολλαπλές κλήσεις (δηλ. ερωτήσεις)
- Για να επαληθευθεί η σύνθετη ερώτηση θα πρέπει όλες οι επιμέρους απλές ερωτήσεις (δηλ. κλήσεις) να επαληθευτούν ταυτόχρονα
- Τα παραπάνω συνηγορούν στο γεγονός ότι η χρήση μεταβλητής σε μία σύνθετη ερώτηση περιορίζει τον αριθμό των αποτελεσμάτων που θα παίρναμε αν οι επιμέρους ερωτήσεις γίνονταν οι καθεμία ξεχωριστά και άρα μειώνεται το υπολογιστικό κόστος

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog: Λογικό ΚΑΙ

Οι χρήση μεταβλητών στις σύνθετες ερωτήσεις τις καθιστά πιο αποδοτικές στην παραγωγή συμπεράσματος και γνώσης

Παράδειγμα 2

Υπάρχει κάποιος άντρας που είναι γιος του Δία;

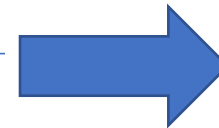
```
andras(aris).  
pateras(dias, aris).
```

Ερώτηση: pateras(dias, X), andras(X).
Απάντηση: X=aris

Στην παραπάνω ερώτηση η μεταβλητή X βρίσκεται και στα δύο συνθετικά της ερώτησης και για αυτό ονομάζεται κοινή μεταβλητή (shared variable)

- Η ύπαρξη μεταβλητής σε μία σύνθετη ερώτηση πυροδοτεί πολλαπλές κλήσεις (δηλ. ερωτήσεις)
- Για να επαληθευθεί η σύνθετη ερώτηση θα πρέπει όλες οι επιμέρους απλές ερωτήσεις (δηλ. κλήσεις) να επαληθευτούν ταυτόχρονα
- Τα παραπάνω συνηγορούν στο γεγονός ότι η χρήση μεταβλητής σε μία σύνθετη ερώτηση περιορίζει τον αριθμό των αποτελεσμάτων που θα παίρναμε αν οι επιμέρους ερωτήσεις γίνονταν οι καθεμία ξεχωριστά και άρα μειώνεται το υπολογιστικό κόστος


```
andras(aris).  
andras(dias).  
andras(kadmos).
```

Ερώτηση: andras(X).
Απάντηση: X=aris
          X=dias
          X=kadmos

PROLOG

Σύνθετες Ερωτήσεις της Prolog: Λογικό Ή και Λογικό Όχι

Παράδειγμα 3

andras(aris).
andras(dias).
pateras(dias, aris).

Ερώτηση: pateras(dias, aris); andras(dias).
Απάντηση: yes

Παράδειγμα 5

andras(aris).
andras(dias).
pateras(dias, aris).

Ερώτηση: not(pateras(dias, aris)).
Απάντηση: no

Παράδειγμα 4

andras(aris).
andras(dias).
pateras(dias, aris).

Ερώτηση: pateras(dias, aris); not(andras(dias)).
Απάντηση: yes

Παράδειγμα 6

andras(aris).
andras(dias).
pateras(dias, aris).

Ερώτηση: not(not(pateras(dias, aris))).
Απάντηση: yes

Καλό Απόγευμα